

S'Esclop

2

Quadern cultural

II època
2,25 €

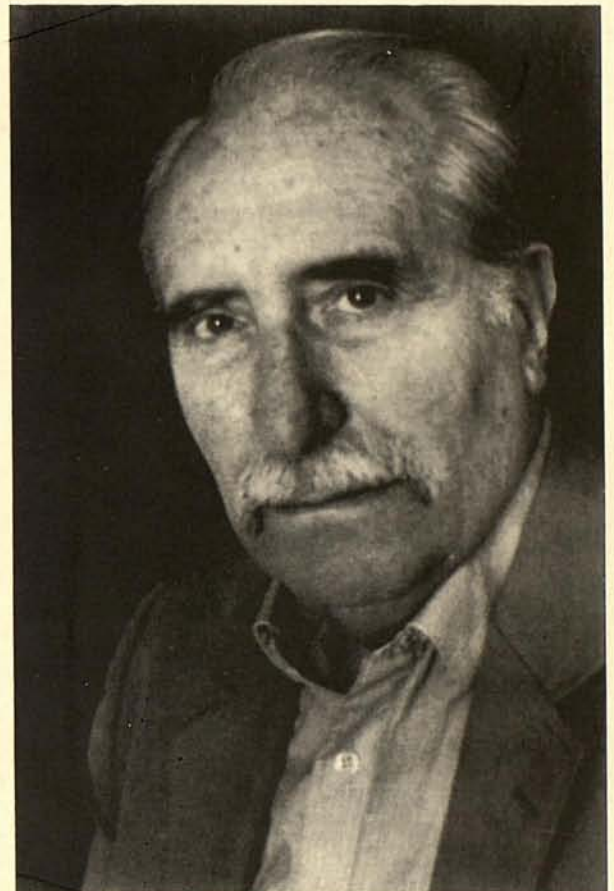
Mallorca, març-abril 2002

Impressió d'Eivissa

*Pels graons de les cases on refreda la calç
munten, lentes, les ombres. Les finestres, obertes
al gran crepuscle, miren llunyanies incertes.
Palmeres i oliveres de jardins espectrals
són imatge de somnis i nostàlgies despertes.
La torre es dreça, al cim, amb els delers més alts.
Els núvols s'escabellen, la nit va al seu encalç,
i els estels, a dalt, punyen les altures desertes.*

MARIÀ VILLANGÓMEZ

1933

Marià Villangómez i Llobet (l'any 1984)

Xavier Abraham, Antònia Arbona, Antoni Artigues, António Botto, Vicenç Calonge i Gustà, Antoni Català Campins, Bartomeu Fiol, Antoni Joan Fuster, Albert Herranz, Miquel Àngel Lladó Ribas, Francesc Lladó i Rotger, Joan Francesc López Casasnovas, Miquel López Crespí, Daniel Martínez i Ten, Jaume Mesquida i Sansó, Joan Miquel Morey, Andreu Peris, Biel Pons Pons, Encarnació Quetglas, R., Gabriel de la S.T. Sampol, Jean Serra, Lluís Servera Sitjar, Guillem Simó, Evert Taube, Àngel Terron, Marià Villangómez. Il·lustracions: Guillem Àngel Crespí, Kinkas, Rainelda Palerm, Juli Ramis, Toni Riera, Yolanda Rodríguez, Llorenç Rotger Llompart, Xaro Sánchez, Gaspar Servera, Pep Sitjar, K. Slimka. Disseny: Joan Fullana.

Director:

Joan Fullana

<joanfullana@terra.es>

Consell de

Redacció:

Pep Toni Martorell

Rainelda Palerm

Gaspar Servera

Miquel J. Servera

Magdalena Vidal

Administració:

S'Esclop

Apartat de Correus 332

07181 Palmanova,

telèfons : 971-686709

971-439209

<sesclap@hotmail.com>

Coberta:

Marià Villangómez

Disseny:

Joan Fullana

Tractament

d'imatges:

J. Domenech

Xavier Abraham	18
Antònia Arbona	23
Antoni Artigues	25
António Botto	14
Vicenç Calonge	5
Antoni Català	19
Bartomeu Fiol	3 i 27
Antoni Joan Fuster	28
Albert Herranz	9
Miquel À. Lladó Ribas	30
Francesc Lladó i Rotger	16 - 17
Joan F. López Casanovas	20 - 21
Miquel López Crespi	22
Daniel Martínez i Ten	6 - 7
Jaume Mesquida i Sansó	31
Joan Miquel Morey	24
Andreu Peris	4
Biel Pons Pons	8
Encarnació Quetglas	15
R.	11
Gabriel S.T. Sampol	13
Jean Serra	29
Lluís Servera Sitjar	27
Guillem Simó	10
Evert Taube	9
Àngel Terron	5
Marià Villangómez	1
Il·lustracions:	
Guillem À. Crespi	11
Kinkas	21
Rainelda Palerm	23
Juli Ramis	32
Toni Riera	4 i 19
Yolanda Rodríguez	15
Llorenç Rotger	27
Xaro Sánchez	8
Gaspar Servera	14 i 25
K. Slimka	29

D'aportar edició se n'ha fet un tiratge
 de 401 exemplars, numerats del 0 al 400
 -275-

Tu que has paladejat Superna

IN MEMORIAM RAFEL JAUME

Tu que has paladejat Superna
 -i tants colors, i tantes olors, i tants intents-,
 discret company, fràgil company,
 el teu senzill oferiment -"Aquí me tens,
 volent alçar-me, fart del jaç"-,
 ja tocat d'ala, de per tot entubat
 i amb un costat enfermitjat
 -les jeux sont faits, rien ne va plus-,
 ens deixa més que mai destarotats,
 fermats al fet, fermats al tat
 -tan pudorós, tan encongit-
 que hom no ha sabut
 -que dona no ha sabut-,
 a despit d'una estassada d'anys i panys,
 donar resposta,
 a no sé on, a la Soledat.

Molt més que les paraules
 ens has volgut donar.
 I potser no ho hem entès.

Molt més que les paraules
 t'hauriem de tornar.
 I no en sabrem, segur que no.

BARTOMEU FIOL

Quan véns, on ets? (1*)

Vages a Egipte i em tornes mòmia,
vingues del Ganges vaca sagrada,
entre poc i massa, sense demagògia,
et trobe a faltar a prop meu, per casa.

Des de la teua partida (sí, Malenconia!)
sobrevisc de fum amb ginebra a tothora,
estic tan perdut davant les llums del dia
car cada nit procure tancar el *Lisboa*.

I de bon matí assolir no perdre'm pel treball,
desembre a vessar de Nadal i faltes d'ortografia!
Però sobretot la suor, el llit, els cafès i els sopars.

I ara mateix sense lligar cap tercet, sense ritme ni rima,
[ni *gintònic* ni *Mistol* ni paper... Sense mida!
Trist, material i socarrat,
avorrit de sentir *How I wish, how I wish you were here*.

Still alive 999! (3)

De nit i de dia per Sant Magí
em trobe feliç si m'ature a beure.
És sols qüestió de viure, de creure...
- *Demana'm una copa, sóc ací!*

Obri i tanque del barri cada flaire
en girar prou perjudicat, girar
pels carrers, pel mercat, de bar en bar,
car necessite eixes cames per l'aire.

- *Una altra copa!* (èbria cançó)
Gust de passar *gin i fum* i, a més,
ganes de riure a l'atenció
d'acabar primer malament, després
sense línia de flotació:
Capgirant els revessos al revés!

Els poemes 1* i 2*, dedicats el primer a Albert Herranz i l'altre a Toni Alcover i a Mariano Aquilar, són versions dels presentats a la plaquette 4+3, llegida el dimecres 30 de gener al Centre d'Informació i Promoció de la Cultura Escrita a Mallorca (CIPCEM). Tots quatre vénen, de moment, en el llibre Tarquim ("work in progress"). L'autor, també de moment, respon al nom d'Andreu Peris (Sagunt, València, 1968).

Els negatius de la
Serenissima Repubblica (2*)

Deixe el vaixell i la mar per a creuar la nit,
ciutat d'aigua ben alta, estret laberint.

Recórrer-la fins assolir la plaça, la lluna
minvant i els vianants com espectres humits.
Obrir-me a la boira blava i als estornells,
rosats i negres, i sentir l'ànima esdevenir solitud
i decaure en pau, com la rosada blanca
per damunt de la coneixença de la pedra.

Alçar el cap a *La Laguna*. Seure en terra, en terra
per tal d'escoltar les teues paraules d'un altre dia,
quan solies dir "sóc feliç perquè sóc tan a prop teu
que no em veus", quan senzillament em vas estimar
un dia, vas estimar-me
com ara ho fa una parella camí de *Malvasia Vecchia*,
a les dotze en punt de la plaça, amics amants
que fan les mateixes coses que nosaltres no vam fer
i, encara més, la conversa encesa i els silencis.

(afonia pels canals com ressò de la teua veu)

Així com aquell que escura la pal·lidesa de l'hivern,
les humitats, en tornar a la mar i al vaixell
a nues mans, malalt de tanta bellesa perplexa;
revelar tan trista vista resulta una experiència com...
partida, dels meus ulls brillant sense els teus,
bella i somnàmbula, somni o mentida.

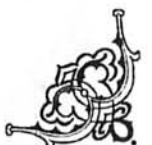
The same old fears (4)

Al fons, a l'esquerra del meu vers
el mar, la mar. Ni riu ni camí.
(Què voleu si no ho sé?)

I si no és de mar, potser
d'espill, la seua imatge...
Ones i odes, cel i vol, esclats
de blaus amagats i fets carn,
del meu desfet present.

Pertorbat entre paraules,
oci i ombres a parells,
l'òliba blanca em durà demà:
un paper, un pètal, un vers.
(Què voleu si no sé més?)

ANDREU PERIS

MARÇ

VI

V

De vegades dic mentides,
no provoquen cap espoli,
són pols dins la nit del foli
i són set de margalides.
No cerc l'alba ni altres vides,

mes voldria que el carmí
del meu dir, oh! fat, tragi,
fos esclat. Ah! bell transcriure
de canastra oberta, lliure
mot, poemes que són fi.

Passaran ombres, cançons,
de les ombres sols el fred
tornarà, després calfred,
impotència, raons
seran llunes i graons

seran boires. Mes el temps
tot ho cura, llança al fens
de l'oblit tota cruor
que del seny neix. I el tensor
serà nou, vell contratemps.

VICENÇ CALONGE

L'aigua del temps

Editorial Moll, Mallorca 2002

COSES, ROSES I NOSES

Vicenç Calonge és prou conegut per les seves activitats com a promotor cultural. Fa uns anys, i just quan semblava que el glatir de la creació literària a Mallorca en català era minso, ell i el grup cultural Capaltard inicià una sèrie de lectures poètiques de diversos autors coneguts i inèdits que reviscolaren la il·lusió de molts en els fets de la poesia. Capaltard és també el nom d'una col·lecció de poesia que ha donat a conèixer noves veus i ha reeditat l'obra de mestres com Llorenç Moyà. Com a delegat a les Illes del Centre Català del PEN ha organitzat la sèrie de lectures poètiques "Poesia sense fronteres", on traductors del Principat i de les Illes han donat testimoni de la seva tasca creativa.

Però res d'això no ens ha de fer oblidar que Vicenç Calonge és un poeta entusiasta de la seva feina, que llegeix, escriu i corregeix amb l'ardor d'un jovecell. Fins ara porta editat cinc llibres de poemes, el sisè és el que el lector té entre les mans. En aquest *L'aigua del temps* assaja l'ús d'una forma tradicional mallorquina, la dècima, i empra com sempre en ell un to humil amarat de bonhomia. Tot el llibre, començant pel títol, és ple de recances, però esmolades amb rimes precises plenes d'ironia.

A partir d'una cita de Hildegarda de Bingen, en traducció de l'amic G. S. T. Sampol, passa a enumerar els mesos de l'any com a emblema meditatiu. Gener és la in-

fància perduda, els espais del nin closos i plens de records; fa un ús especial de la rima contraposant port/record i noses/roses per subratllar la forma punyent la breu elegia. Febrer és la rauxa que s'aixeca amb "la bellesa que m'absol". Març respon a la necessitat expressiva i el garbell del temps. Abril és una mena d'autoafirmació. Maig és l'amor, paraula del jo, baula del seny. Juny representa la lluita d'una edat ja adulta. Juliol és "tenir força, creu i flames" o "la llavor més opulenta" d'un viure més madur. Agost, la mirada d'infinitud. Setembre i octubre fan rodar el vers i passar els anys. Novembre és per al record del qui ja no hi són. Desembre manifesta el punt present i la lluita per la necessitat expressiva d'un més enllà vital i social.

Al llarg de XXVI dècimes, el vers heptasil·lab i la rima fan de mur de contenció a la meditació. En Vicenç Calonge és molt delicat en l'expressió a voltes irònica, a vegades melangiosa, sempre humil, però amb una voluntat de veritat, de bondat i de bellesa que lluita entre les costures de l'estrofa. És un llibre formalment impecable, i amb un sentit profund de la voluntat de l'home per viure i conèixer la vida, que res no sigui debades.

Aquests pomes tenen ressons de poetes com Damià Huguet, Rafel Jaume, Brossa o Miquel Bauçà en català, o de poetes com Prévert d'altres literatures. De fet l'autor felanitxer en els seus darrers versos manifesta una gran obsessió per la mètrica i el despullament expressiu. Altres autors com Damià Huguet amb els versos alexandrins, Brossa amb els sonets i Rafel Jaume amb els decasil·labs i tankas, també jugaren a contenir la verbalitat amb el ritme i la mesura dels versos clàssics. Vicenç Calonge fa el mateix a *L'aigua del temps*, emperò amb el seu to amarat d'ironia dolça, no pas amb la descarnada veu del misàntrop Bauçà o la tristesa terminal de *Plaça de la Boira* en el cas de Rafel Jaume. Tampoc no empra el sec discurs del distanciament de Brossa, Vicenç cerca més el to de la bona poesia popular per fer-la culta que no pas la gran retòrica per buidar-la cap a una visió de poble. Aquest llibre és un punt més en la seva recerca contínua i sense aturall, en aquest ramell de coses, roses i noses, per emprar les seves paraules, qué és l'existir.

ÀNGEL TERRON

Pròleg a

L'aigua del temps

Daniel Martínez i Ten (Cabanyal, 1973) és estudiant de Filosofia a la Universitat de València. Viu a L'Alcúdia (País Valencià). Des de ben jove participa als diferents moviments nacionalistes del País Valencià, i escriu poesia.

Amb el seu primer llibre *Ferides* va guanyar el IV Premi Alella a Maria Oleart instituït per l'Ajuntament d'Alella. Aquest recull és el primer volum d'una trilogia al voltant de l'expressió dels sentiments. El segon volum *Absències* va rebre el V Premi Miquel Àngel Riera, i el tercer volum *Temps* ha estat guardonat amb el XXIII Premi Goleta i Bergantí.

Ha estat premiat al Concurs Joan Duch per a joves escriptors que organitza l'Ajuntament de Juneda (2000) amb el recull *L'ham de la feblesa* i l'any 2001 amb el recull *El tacte de les hores*, al premi de Poesia Joan Llacuna dins dels guardons Ciutat d'Igualada, al XIX Premi Montseny per l'obra *L'abast de la bellesa* Viladrau, Amics del Montseny, 2002. El seu darrer recull *L'esguard de les paraules* ha estat guardonat amb el Premi de poesia Rei en Jaume que organitza l'Ajuntament de Calvià.

Pèrdues

IV

Recorde el net silenci de les pells,
el colp de dents, el breu i intens segon
del teu cos nu tancant-me dins la història.
Recorde el so dels cossos, començant-se,
el colp de sang badant l'adolescència;
l'inevitable nus de la innocència.
Crec acabar els versos, crec trobar-te
al fred d'aquell ahir inexhaurible,
i sols escric com un espill trencant-se.
Et veig i et sent, com m'ha ignorat el gebre,
com un desig de tindre't i tancar-te
dins de l'oblit que em mata. Però hi vius.

Ferides

La Comarcal Edicions.
Argentona, 2001.

L'ham de la feblesa. Editorial Fonoll.
Juneda, 2001. Premi Joan Duch.

Ferides. La Comarcal Edicions.
Argentona, 2001. Col·lecció Poesia.

Absències. Caixa Balears "Sa Nostra".
Palma, 2001. Col·lecció El Turó.

Temps. Editorial Viena. Barcelona, 2002.
Viena Poesia. (En preparació).

L'abast de la bellesa. Monografies del Montseny.
Viladrau, 2002. (En preparació).

El tacte de les hores. Editorial Fonoll.
Juneda, 2002. (En preparació).

L'esguard de les paraules. Ajt.de Calvià.
2002. (En preparació).

XI

Vicent, Francesc, Maria, Josep, Felip, Roser,
 Ariadna, Carles, Carles... Per què no sou amb mi?
 M'agradaria ara trobar als vostres cossos
 resposta al jeroglífic dels dies que passàrem.
 Només demane uns llavis per dir els vostres noms,
 les forces que ara em manquen per escoltar la història
 de tants que com vosaltres heu fet d'aquesta vida
 un vers per als que vinguen, un crit de llum al temps.
 Recorde les mancances d'adolescents que pensen,
 les tímides preguntes dels joves que es fereixen.
 Per què no us adoneu d'aquests joves magnífics
 que tenen tan a prop les causes de la història?

Temps

Viena Edicions.
 Barcelona, 2002.

VI

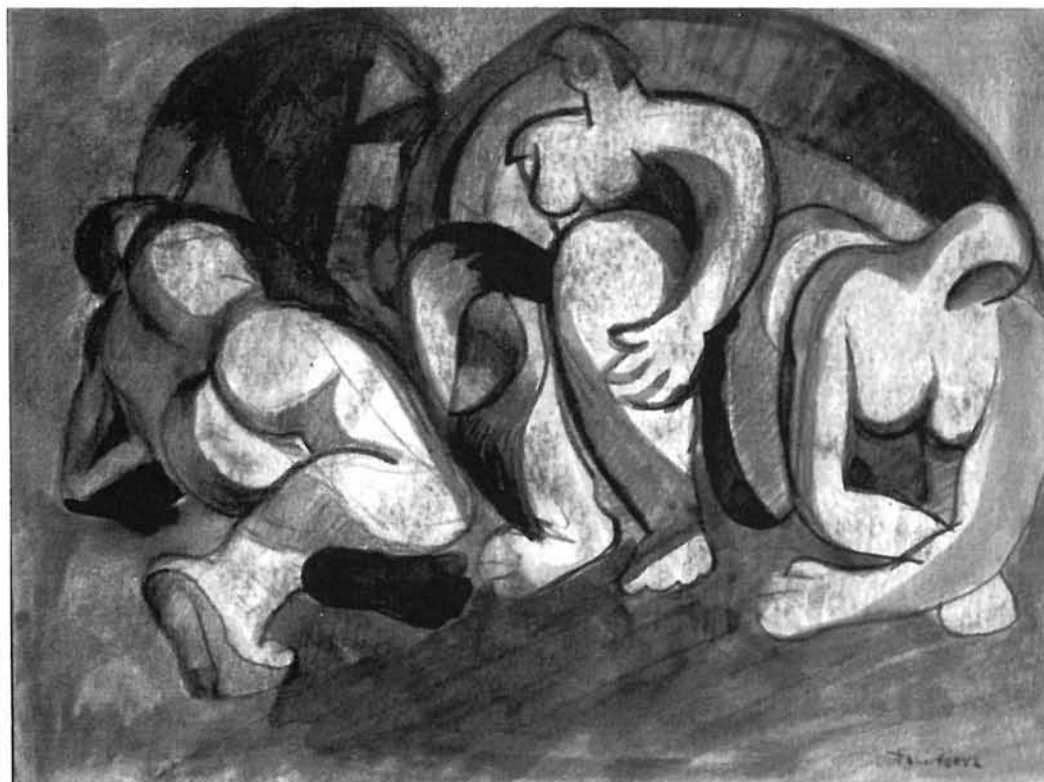
Em manca l'amistat per a poder morir-me,
 flascons de goig beguts per ànimes, per cossos.
 Em manca l'amistat per a poder defensar-me
 del temps i de l'oblit, de l'hàlit de l'absència.
 Car si ara sent la dalla del temps perdut, ferint-me,
 he de trobar l'angoixa per desxifrar el caos.
 Em manca l'amistat, em manquen llocs i dies,
 per a fixar les pèrdues, per vèncer el rellotge,
 i em manca la feblesa dels versos que he oblidat,
 el ritme del record, la síntesi del creure.
 Escric als tovallons d'un bar que ni recorde,
 com refugi del viure, escorcollat pels dies.

Absències

"Sa Nostra". Col·lecció El Turó.
 Mallorca, 2001

DANIEL MARTÍNEZ I TEN

Toni Riera

Si tingués prou força

per estrènyer l'aigua
entre les meves mans
en sortiria un arbre,
la rialla d'un infant,
no el no-res.

L'aigua cau rompuda

L'enterra trencat
Els peus foradats
Per tanta d'aigua
No havia vist ploure
Mai tant
Tanta aigua rompuda

La pilota de pedaç

bota a l'arena
ardent del desert. Pols,
el món als teus ulls.

Sempre guard a la butxaca

monedes -poques - per als músics,
els venedors, els pares de família nombrosa,
l'esguerrat, el coix, el manxol.
Unes monedes: potser són àngels.
Sempre guard uns versos a la butxaca
per si me'ls demanes qualche dia
i deix de ser esguerrat, coix, manxol.

Biel Pons Pons va néixer a Menorca (Maó, 1977).
Llicenciat en filologia catalana. Guanyador del treball
d'investigació Sant Lorenç 2000 per un treball sobre
l'obra de Ponç Pons. També n'ha elaborat una guia di-
dàctica i publicat una ressenya a *Revista de Catalunya*.
Ha publicat poemes a la col·lecció Solstici d'Estiu de la
Fundació A.C.A. (Búger, Mallorca) i participa en una
antologia de joves poetes menorquins de propera edició.
També publica poemes a l'editorial virtual *Alfonduco*.

Xaro Sánchez

Xaro 93

El nostre amor va ser

com una platja a l'hivern:
tot un espai d'arena intacta
per calcigar amb els peus descalços
i sentir un fred profundíssim.

El silenci dorm davall el meu llit.
Ho sé perquè és brut desordenat
de vegades pren forma de volves
o d'un calcetí pudent.

I quan

desperta

és el fred que ve

després

de totes les matinades

després

de cada darrera paraula.

BIEL PONS PONS

Mentre navegui la barca (Så länge skutan kan gå)

Paràfrasis/traducció lliure d'un poema d'EVERT TAUBE per ALBERT HERRANZ HAMMER

Mentre navegui la barca
mentre bategui el cor
mentre el sol brilli sobre la mar blava
d'aquí un dia o dos
brega malgrat tot
perquè hi ha gent que mai arriba a veure la llum.

A més qui t'ha dit que, justament tu, naixeres
per tenir sol i sort a la teva travessia
i sota els estels argentats deixar la badia
o rebre una besada o dues mentre balles frenètic?

Qui t'ha dit que, justament tu, tindràs l'oïda i la vista necessària
per veure les ones i sentir el seu cant?
Qui t'ha dit que navegaràs còmode
com ho fan els ocells engronxats per la blavor marina?

I sota el renou dels motors
i si la guàrdia se't fa llarga,
recorda que aviat tocarà el rellotge per tu
DING DING DONG.

Mentre navegui la barca
mentre bategui el cor
mentre el sol brilli sobre la mar blava.

Agafa amb alegria la teva feina malgrat el patiment,
aviat descansaràs per sempre,
però això no t'impedeix
estar alegre i cridar
així que engega una maleïda cançó festiva.

És una autèntica sort estar viu, amic
I poder ballar aquí a l'Havana.
I si s'acaben els doblers, t'enroles de bell nou
amb el Carib com a bandera.

Fes la teva feina,
desembarca a algun port.
I roba una besada o dues a un ball.

Mentre navegui la barca
mentre bategui el cor
mentre brilli el sol sobre la mar blava.

EVERT TAUBE (1890-1976).
Se'l considera el poeta nacional
suec per excel·lència. Les seves
composicions són un cant a la
vida i l'amor; tenen la mar i els

seus protagonistes com a tema
de preferència. La gran majoria
dels seus poemes estan escrits
per ser cantats, car més que un
poeta era un trobador.

Àguila viva

Àguila viva, oblida
el son bru del teu parc,
aterra i seu devora
el meu obac i tendre.
Errarem sobre els ponts
d'aquest abril versàtil.
Desoïrem els glops
trèmuls d'antics ensurts
i sota el teu plomall
m'hi arrauliré de cor.

Què ens importen les raons fràgils
o servils dels ocells del bosc,
l'obscur motiu dels enemics,
que un núvol gris sobre la testa
coroni tota aquesta pompa?

GUILLEM SIMÓ

**Del recull inèdit
19 poemes amb música
(1973-2000)**

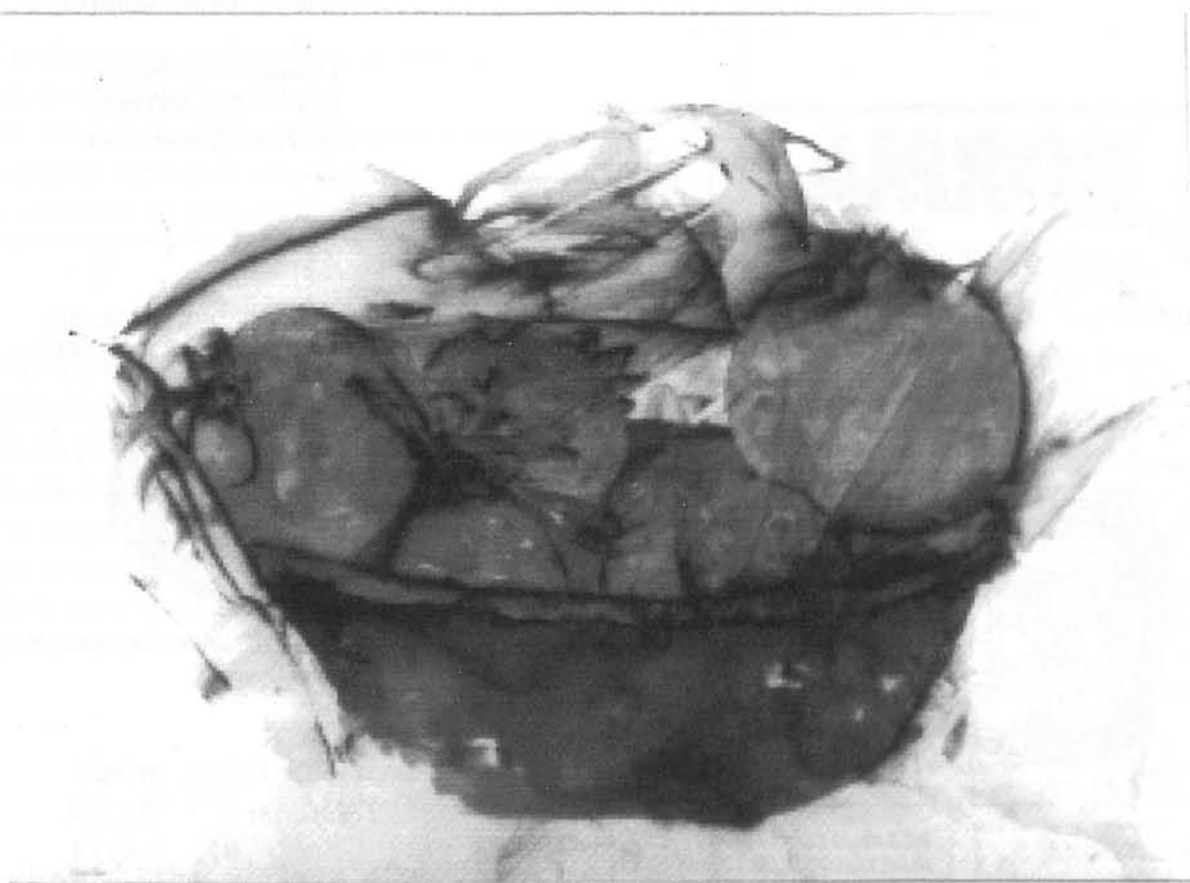
Guillem Àngel Crespi i Alemany va néixer a Santa Margalida l'any 1963. Assistí a classes de dibuix i pintura a l'Escola d'Art de Pollença. Devers 1981, s'inicià en el món de la plàstica fent retrats i quadres a l'aire lliure al Port de Pollença.

D'ençà del 1995, ha exposat les seves obres, sense pausa, car ha participat en moltes exposicions col·lectives a diferents països (Cuba, Eslovenia, França, Itàlia, Portugal) i també n'ha fetes d'individuals al seu poble natal, Santa Margalida, a Maria de la Salut, Sa Pobla, Manacor, Sineu, Felanitx, Sencelles i Palma. Ha pres part a fires d'art a Barcelona, França, Portugal, als Estats Units (Miami i Nova York). Entre els guardons que ha rebut, cal destacar-ne: el 2n. Premi al IV Saló Internacional d'Arts Plàstiques ACEA de Barcelona (1992), la Menció de Mèrit del Premi Remo Brindissi, Europ-Art a Itàlia (1999), La Menció d'Honor al 5^è Saló ACEA de Barcelona (1999), el Premi Especial per a la Qualitat de l'Obra a la Sala Artitude de París (2000), el Primer premi Aquarel·la contemporània de Barcelona (2000) i el Premi Millor Artista Estranger al XXVIII Salon Du Val D'or a França (2000).

El crític d'art barceloní Joan Palmarola, comentant la seva obra, en diu: *"és un exemple viu de la nova pintura de qualitat, essent fidel sempre a l'obra ben feta, que va molt més enllà de la simple interpretació"*.

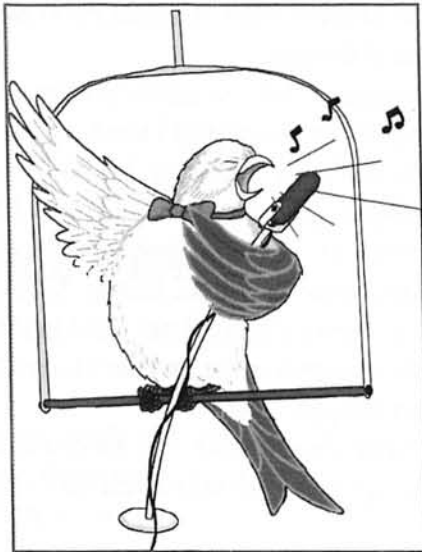
A l'actualitat, prepara dues exposicions, una a Munic, Baviera, i l'altra a Barcelona. Té obra al Museu d'Art Contemporani de Mallorca (MACMA), a la Fundació Joan Beltran de Campanet, als ajuntaments de Felanitx, Maria de la Salut, Sa Pobla, Santa Margalida i Sineu, i, així mateix, a les col·leccions de l'Agrupació Agrícola de Manacor, de la Banca March, del *Diario de Mallorca* i a la del Grup Serra.

R.

Guillem Àngel Crespi i Alemany

Escoltau cada dissabte,
a les tres de l'horabaixa,
per Ràdio Calvià,
el programa cultural
Arrels. S'emet per la
la freqüència 107.4

Botiga de pell

ARTICLES DE REGAL

Avinguda Peguera, 66
Local 7
Peguera-Calvià-Mallorca

Telèfon 971-686709
Fax 971-687942
Pep-Toni @ wanadoo

TELEVISIÓ, RÀDIO, VÍDEO, HIFI,
FRIGORÍFICS, ELECTRODOMÈSTICS

RED ELITE DE ELECTRODOMESTICOS S.A.

Plaça Abu Yahya, núm.1
Telèfons: 971-751269,
971-205013,
971-206214.

07003 Palma de Mallorca

*Scio quia morti trades me,
Ubi constituta est domus omni viventi*

És difícil recordar

quan va entrar la mort en la nostra vida.
Sí que podem recordar, però, clarament,
quan va decidir instal·lar-s'hi.
És quan hom és conscient que acabarà fent-se seva tota la casa
i sobretot quan ens tanca algunes cases,
que ja no podrem visitar.
Només podrem recordar-les,
amb més o menys precisió,
enyorança, pena, ràbia...
Però mai no podrem tornar a entrar-hi.
L'única cosa que podem fer és mantenir nets els camins
que conduïen a aquelles cases
i que poden ser tan infinits com el record.

Fa mal conhortar-se, però no hi ha res més.
És inútil, no té sentit l'esperança.
És inútil, no té sentit tampoc interrogar les altes solituds
i menys encara esperar-ne una resposta.
Fa mal conhortar-se, però no hi ha res més.

La vida dels morts és la continuïtat del camí,
que depèn de la nostra voluntat,
de la nostra possibilitat,
de la nostra vida.
No hi ha res pus.
Fins que la mort tanqui casa nostra.
Després la nostra vida dependrà dels altres,
però amb nosaltres n'hi haurà que moriran per sempre.

De *Vulgata*

GABRIEL DE LA SANTÍSSIMA TRINITAT SAMPOL

*Xilografia modernista
per cortesia de Pep Sitjar
6a Obra Gràfica*

Gabriel de la S. T. Sampol

és un alaroner nascut accidentalment a Palma el 1967. Ha publicat dos llibres de poesia: *Difícil naufragi* i *Apocatàstasi*. Ha traduït, entre d'altres, Hildegarda de Bingen, Pessoa, Botto i Marcial. Té un llibre inèdit -*Vulgata*-, escrit l'estiu del 2001.

Escolta, àngel meu:
I si et besava la pell?
I si et besava la boca,
en què la saliva és mel?

Tranquil, provà d'allunyar-se
amb un somris desdenyós;
mes, ail,
que la carn de l'assassí
és com la del virtuós.

Amb actitud elegant,
misteriosa, gentil,
em donà el seu cos daurat
i vaig besar-lo febril.

Al vidre de la finestra
la pluja, lleu, hi dringava...

Ell va agafar-me aclucant
els ulls per somiejar.
I jo lentament moria
com un perfum que se'n va!

No t'ho prenguis malament,
perdona'm, mes la fredor
dels meus besos
no és fatiga ni tedi.

El teu cos
té tot l'encís necessari
per seduir i captivar;
i la teva boca
té l'aroma dels clavells
al capvespre, cap al tard.

No és fatiga ni tedi.

És només una certesa
que no sé com ha sorgit
aquí dins —dins el meu cor!

No amor meu, no ets aquell
que el somni em va descobrir...

No parlis de realitat.

La realitat ha mentit.

ANTÓNIO BOTTO

Traduït per **GABRIEL
DE LA S.T. SAMPOL**

ANTÓNIO BOTTO (1897-1959) fou poeta i contista. Recollí tots els seus poemes sota el títol de *Les cançons d'António Botto*. La seva poesia explora la quotidianitat (sense renunciar al preciosisme) i està consagrada sobretot al cant de la bellesa efèbica i de l'amor inassolible o amb entrebancs. Va cultivar el vers lliure, tot i que amb una certa tendència a la regularitat. Utilitza un registre molt col·loquial, sense deixar de ser líric. L'erotisme homoeròtic que palesen els seus versos va provocar molt escàndol. Fernando Pessoa sortí en defensa seva. Això no impedí que passàs a ser un poeta maldit de la literatura portuguesa. Recentment ha estat reivindicat i reeditat (Presença, Lisboa, 1999). Carlos Reis afirma que cal considerar-lo una personalitat literària fonamental del segle XX.

Gaspar Servera

Les paraules d'una boca

He intentat somriure, davant tu,
i no m'ha sortit bé.
Tot s'ha trencat... per què?
Que et vagi bé.
Recorda'm algun cop
i somriu si et fa ganes.
Busca'm una nit de fred
i me trobaràs amagada
entre caps de tabac.
Pensa'm i treu-me la roba
descobriràs un cos, poc més,
com el de totes les altres.
Vola, però lluny de mi,
que mai més no ens tornem topar,
que quedem
(tu i jo i la nostra nit)
com un record,
com un sospir.
Esborra del teu paper d'arròs
els meus ulls
i així com te miraren.
Encara que jo, sempre,
recordi el somni i l'encanteri.

febrer de 2001

Avort

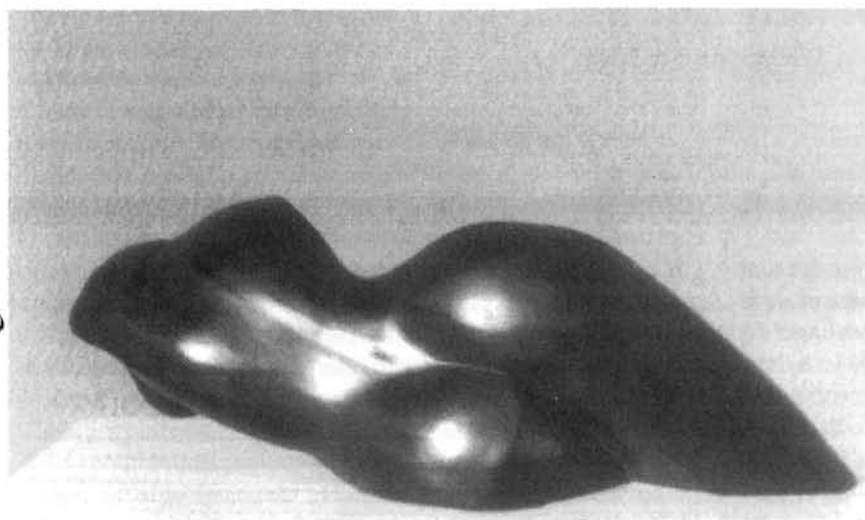
Avui vespre,
em vessen les paraules.
N'hi ha per tot
i no puc arreplegar-les.
Les granaré
i les llençaré al poal del fons.
Miraré com el camió se'ls endú,
pensaré com s'incineren
i confondre el fum
amb el del meu cigar.
Riuré en veu alta
i pensaré en silenci
(pensaré el silenci...)
demà, pot ser,
seré capaç de vomitar-les
o d'avortar-les
i deixar de ser fecunda.

El silenci és la derrota

dels que criden sense veu.
Estiu de pols i records de pluja
a la cel·la de l'oblit.
Condemnats per la tristesa,
patiment de vida
que cada auba es fa mort.
Una cambra, un llit de ferro
i una porta que no s'ob.
Els dies s'aturen, no passen,
entre els murs de la privacitat.
Obren els ulls amb la mirada cega
somiament la llibertat.
És massa dur pagar la pena
i massa trist no poder oblidar.
Qui sap si un dia la llum
d'entre els barrots
cremarà els sospirs i l'abraçada.
Qui sap si un dia
podran caminar sense por.

novembre de 1999

Encarnació Quetglas

Yolanda Rodríguez

Ombres amagades

“Mitjorn” (1906-1907)

L'any 1906, comença a publicar-se a Mallorca *Mitjorn* una revista literària escrita en català en la seva totalitat. Aquella publicació, que començaren a editar alguns joves mallorquins inspirats pel poema *Als Joves* de Costa i Llobera, fou el major exponent de la intel·lectualitat mallorquina que unia catalanisme i cristianisme seguint les directrius de l'Església de Mallorca, inspirades pel bisbe de Vic Josep Torras i Bages. En les lletres mallorquines de principis del segle XX, l'aparició de *Mitjorn* marca una fita important. L'única revista en català que existia a l'Illa en aquells moments era *La Bona Causa*, que duia endavant, amb una dedicació admirable, Miquel Duran Saurina d'Inca, però, la seva qualitat literària no semblava prou bona a Costa i Llobera ni a aquells joves.

Cronològicament, l'aparició de *Mitjorn* a Mallorca coincideix amb la desaparició de la revista *Catalunya*, dirigida per Josep Carner, al Principat. A *Catalunya* -que servirà de model a *Mitjorn*- hi compartiran l'espai literats catalans i mallorquins.

Mitjorn, dirigida per Miquel Ferrà, empenirà una feina de conscienciació cultural i política que tendirà a exaltar els valors conservadors del catalanisme existent a Mallorca en aquells moments. Entre els escriptors mallorquins de la revista, hi ha els que amb cert prestigi a Mallorca, pertanyen a tres generacions literàries. La primera seria la romàntica: Bartomeu Ferrà, Jeroni Forteza i Mateu Obrador. La segona la formen els escriptors madurs i aleshores més o manco coneguts: Costa i Llobera, Joan Alcover, Joan Rosselló, Maria Antònia Salvà i també, malgrat que no hi escriguin sovint, Miquel dels Sants Oliver i Gabriel Alomar. Finalment, la tercera generació és la dels joves que fan la revista: Josep Maria Tous i Maroto, Miquel Ferrà, Llorenç Riber, Salvador Galmés i d'altres. Entre aquests mallorquins, també hi hem de comptar una abundant presència de capellans. Als que ja hem esmentat, s'hi han d'afegir Bartomeu Cortès, Mateu Rotger, Antoni Maria

JULIOL 1906.—Núm. 7.

Alcover, Joan Aguiló i alguns més catalans. A més d'ells, hi ha una àmplia participació d'autors noucentistes catalans relacionats amb Josep Carner, com Jaume Bofill i Mates, Emili Vallès, Rafael Masó, Joan Llongueras, J. M. López-Picó i Joaquim Ruyra.

Les implicacions ideològiques de la revista s'expliciten a l'escomesa del primer número, titulada significativament *Alabat sia Deu* i redactada per Miquel Ferrà. Hi defensen, a més d'un tradicionalisme obert al futur, el catalanisme, el cristianisme i la fe en l'avenir. La revista, així mateix, vol ser un punt de contacte entre escriptors i poetes mallorquins i els lectors, que volen “beure l'idèa” i fruit de les bel·leses de la seva obra. Es destaca el paper que han jugat les revistes catalanes, com a remei a la manca de publicacions mallorquines, i com *Mitjorn* enfortirà els llaços entre mallorquins i catalans, com abans ho havien fet les

revistes catalanes. Els impulsors de la revista s'autodefineixen com una colla de joves que la faran amb “l'assistència de Déu i dels bons tutors” de Mallorca i Catalunya.

Els continguts que es proposen són ben clars: “belles poesies”, “galana prosa”, “tradicions”, “rondalles”, “gloses” i “coses de Mallorca”. Com que el seu programa no és exclusivament literari, també hi tendran cabuda, segons ells mateixos, la religió, la filosofia i l'art, i, així mateix, hi podríem afegir la política en sentit ampli.

Vegem ara amb més detall els principals trets ideològics de la revista que són el tradicionalisme, el catolicisme, el catalanisme i l'obertura a altres matèries i a Europa. El primer parteix d'una concepció rural i anticiudadana. El podem detectar en el poema antimodernista de Costa *Als joves*, que encapçala el primer número de la revista i també a la majoria dels articles en prosa rural de Joan Rosselló i J. M. Tous i Maroto que apareixen a quasi tots els números. Gran part d'aquest tradicionalisme es tradueix en medievalisme; hi són

continues les referències a Ramon Llull propiciades per l'entusiasme lul·lista d'aquell moment a Mallorca i per l'estreta col·laboració de Mateu Obrador. Així mateix, en aquest sentit, és significatiu l'espai que es dedica a la cultura popular.

Pel que fa al catolicisme, molts dels seus col·laboradors són capellans mallorquins pertanyents al moviment de renovació propiciat pel bisbe Campins a partir de 1898. Hi podem situar la defensa que la revista fa de Mn. Alcover a causa d'un atemptat que ha sofert i les contínues referències a la seva activitat a favor del catalanisme, com són les seves "eixides", i la protesta per la Llei d'Associacions. Una darrera mostra d'aquesta adhesió al catolicisme, és la contínua referència i admiració a Costa i Llobera.

El catalanisme és tal volta el tret més destacat, és clar que combinat amb els altres dos. Es concreta en la llengua, la defensa de la Lliga Regionalista i la Solidaritat i la idea, contínuament implícita a la revista, de la unitat dels països de parla catalana. La revista es redacta totalment en català, un català digne i unificat que defuig els dialectalismes, llevat que siguin clarament necessaris. La revista dóna abundant informació sobre el Congrés de la Llengua Catalana i hi reproduïx *El verb de Catalunya*, un comentari al Congrés fet per Gabriel Alomar i *Extensió y evolució del Catalanisme*, conferència de Miquel dels Sants Oliver que propugna un catalanisme obert a tots els corrents i que no visqui a la defensiva. *Mitjorn* dedica una part important de les seves pàgines a la defensa de les idees del catalanisme de la Lliga Regionalista i de la Solidaritat Catalana, representades principalment per Prat de la Riba i Francesc Cambó. El projecte que Prat de la Riba havia estampat a *La Nacionalitat Catalana* és especialment tractat a un article sense signar però que, probablement, és de Miquel Ferrà. La revista també manifesta una adhesió entusiasta al míting de la Solidaritat Catalana en honor dels diputats que combateren la Llei de Jurisdiccions i als organitzadors d'aquest acte, i publica una àmplia ressenya de la manifestació de la mateixa Solidaritat. A més, reproduïx un ampli fragment de l'article *Allà i aquí*, que Josep Carner va escriure sobre aquest esdeveniment a *La Veu de Catalunya*; dóna l'enhorabona a Mn. Alcover per la conferència que sobre l'acció política dels catòlics donà al Centre de Defensa Social de Barcelona i protesta per l'atemptat dels lerrouxistes contra Francesc Cambó. Finament, dedica una extensa referència a *Els Solidaris al Congrés*.

La revista defensa també la unitat cultural del països de parla catalana i procura parlar de les distintes parts d'aquests països: el Rosselló, l'Alguer, Catalunya i València. S'hi fan referències als actes culturals que, en un sentit més o manco nacionalista, s'organitzen tant al Principat com a les Illes, així com també crítiques de les actuacions en contra de la unitat dels

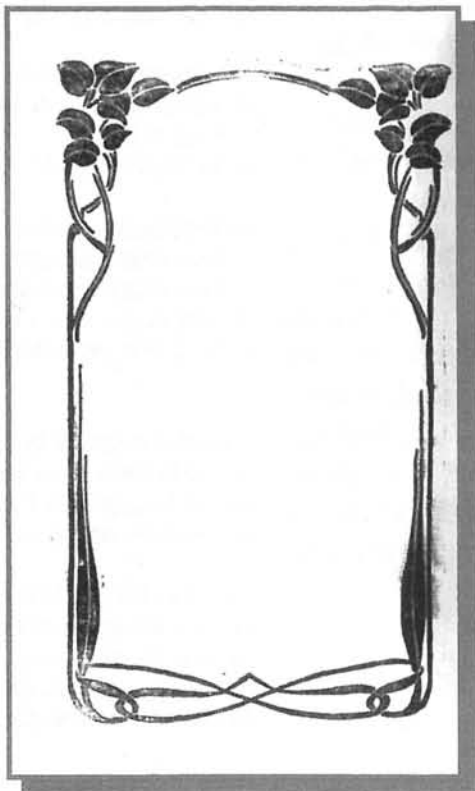
països de parla catalana, com per exemple la que fa a l'Ajuntament de Palma per haver refusat un llaç que havia ofert l'Ajuntament de Barcelona per posar a la senyera.

La revista té també una certa obertura a Europa en la traducció al català d'autors d'altres països que tan important era per a la normalització de la llengua i la cultura catalanes: Joan Rosselló publica la traducció d'un conte rus de Txékhov; Costa i Llobera escriu *Pro Lusitania*, sobre la poesia portuguesa; es tradueix *Marta la beneyta*, del poeta gascó Jasmin del qual se'n fa una presentació i finalment Andreu Ferrer fa la versió d'*El Judici del Olimp*, de l'escriptor polonès E. Sienkiewicz. També s'hi tradueixen els germans Grimm i *Dora* d'A. Tennyson, el comte de Villiers de l'Isle Adam i Frederic Mistral. La tria de totes aquestes traduccions segueix la idiosincràsia tradicionalista i cristiana de la revista.

Mitjorn es va publicar durant un any i mig, que no era poc per a una revista d'aquestes característiques, i en sortiren 18 números. A partir de febrer de 1907, comença a haver-hi indicis de la crisi de la revista i fidels a la màxima noucentista de la feina ben feta, els redactors s'estimen més no fer les coses que fer-les malament i decideixen retirar-se. La revista treu el seu darrer número pel juny d'aquest mateix any. Un article, titulat *A reveure* i sense signar, exposa els motius de la desaparició: "*Restam contents de nostre modest assaig. Per reduït que sia el circol en que hajem lograt influir, per poc que hajem contribuït al enaltiment de la Llengua, a la vulgarisació artística y al desvetllament dins Mallorca del esperit nacional català, únic, y voldríem poderho fer entendre a tothom, que pot elevar, dignificar y donar personalitat al nostre poble, ja ens donam per satisfets*".

Per acabar, hem de dir que la revista *Mitjorn* suposà una fita important en el desvetllament nacionalista i en la defensa de la llengua i la cultura catalanes a Mallorca. Aglutinà el grup que, liderat per Ferrà, hi seguiria les directrius catalanistes i noucentistes durant els anys següents.

Aquests joves s'ajuntaren en diferents ocasions, com en *L'Espurna*, en la campanya catalanista al *Sóller*, liderats també per Miquel Ferrà, i deixaren empremta positiva en els encara més joves, els quals, més tard, constituïrien el nucli de la generació de 1917. D'ambdós grups en sortirà el Centre Regionalista, *La Veu de Mallorca*, el *Correu de les lletres*, l'Associació per la Cultura de Mallorca i, posteriorment, *La Nostra Terra* i el Centre Autonomista. Fites, totes elles, de gran importància en el desvetllament cultural de Mallorca que es va donar en la primera meitat del segle XX i que només va ser capaç d'estrancar-lo, en part, la guerra civil.

Gravat modernista

Espai reservat

Jo tinc,
per tenir qualche cosa,
una paret de dues cares.

La nívida paret
mica cruiada;
per tenir una cosa
tinc una paret mica cruiada
tinc la paret blanca.

Tinc una paret
on cruï capritxosos
es dibuixen
com branques d'heura
d'est a oest seguint tot just el camí del sol.

Sobre ma paret blanca
que no té cruï,
paret lletosa,
fa camí el sol
cada dia.

Sóc l'amo d'una paret
que no es ven,
blanca,
camí del sol,
on pas les diapositives preferides,
o dibuixos grafitis;
on ballen sargantanes.

Ma paret blanca
no és paret blanca pintada,
li dóna color el sol que en calça

la sargantana
que corre per les branques
de l'heura que es dibuixen
per sobre la paret
cruiada blanca.

A la gran paret
blanca que no és pintada,
que té cruï que semblen branques d'heura,
que és camí del sol,
on es veuen diapositives i grafitis,
on es passen tres-cents seixanta-cinc sargantanes.

NO ES PERMET DE FIXAR ANUNCIS

Ni tampoc a l'altra cara
de la paret blanca
que per tenir una cosa
tinc jo,
que no és paret,
que és llenç negre farcit de finestres
que just miren de cap endins,

aixecat sobre cadafal
de milers de rams de flors seques
acarant el jardí
de la "FONT DE VI AGRE".

El llenç negre, símbol,
el llenç negre, amagat,
el llenç negre, de cadascun,
el llenç negre, on no hi ha Déu,
el llenç fosc, on la llei et ferma.

Que té el negre de la fosca,
que té la fosca de la garjola,
que és la garjola de l'home,
que és ésser no-res per als de fora.

La cara obscura de la rialla,
la cara amagada de tothom,
la cara incerta de cada demà,
la cara no volguda del cada dia,
la cara del sol i de dol.

Tens la paret on corren les sargantanes,
tens el llenç farcit de finestres que miren de cap en-
dins.

Et detures,
sospites,
esperaré la barca

XAVIER ABRAHAM

Març de 2002.

Nova versió d'*Espai reservat*,
publicat a *Les mosques, la por*,
"Sa Nostra", Col·lecció El Turó,
Manacor, 1991.

L'instant i l'etern en pugna

I

Com versos i solcs,
la cara arrugada
del vell hortolà.
D'ençà l'avinguda,
cotxes, flors i llums,
sempre tan fugaços:
plora el dia, cau...
s'aigualeix la pensa.

II

Entre un tancat
de blaus i enigmes,
un camp de pins,
de ressonàncies,
cap al ponent,
on dorm el dia.

III

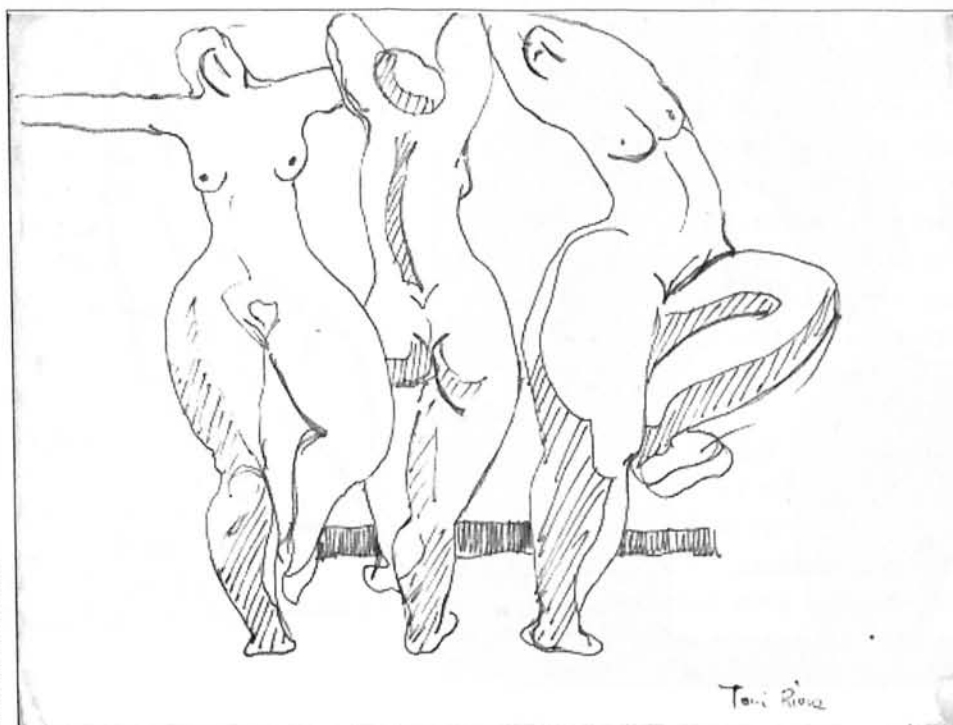
Pavier feixuc de tactes.
Cull ara un fruit, l'hortolà,
estira el braç i te'l dóna;
franc, es regala i somriu:
aquella por, corb tan negre,
s'envola quan tu la prens
i xucles..., i t'assacies.

El teu hortal

És així que, canviant de sement i versos,
com de cultius
rotació, de tons i de colors moltíssims,
i d'escampar les cendres de corrupcions,
de gests malmesos i paraules d'impudícia,
al teu hortal,
de ver, un paisatge de flors, paviers del gaudi,
hi veus, hi creix,
te l'hi imagines,
silenciós, lluny del brogit de la ciutat,
i, en el teu pensament, flames del goig crepiten,
crema el rostoll podrit, sobrer com la brutor.
Malgrat hi vénguin virones i els cucs s'hi instal·lin
i t'hi sentis com nàufreg, ple de sunya i fang,
cada dia, a la teva tanca, les roselles,
mira, com creixen fresques i canta el puput.
És una estança
el teu hortal:
de bellesa i el pur, a la tanca on reneixes,
espai de foc, d'enderrocs, camins de buidor,
evidencien retorns, albes infinites.

ANTONI CATALÀ CAMPINS

Toni Riera

Mots de presentació *

Hi ha identitats cercades i no cercades. Entre d'altres, som menorquí, vaig néixer a Ciutadella el mes d'agost de 1952, any que Carles Riba publicà *Salvatge cor*, poemari que recorda en el seu títol un altre gran poeta de la llengua catalana -“*que en tot lleig fet hagué lo cor salvatge*”- el gran Ausiàs March.. Som professor de Secundària i continui fent professió de fe en l'ensenyança. (Vaig maldar d'ensenyar coses de llengua i de literatura). He estat, anys enrere, estudiant de quebòries, activista de somnis necessaris i polític en actiu (vaig ser diputat del Parlament de les illes Balears i conseller de Cultura, Educació i Esports de Menorca). Ni em penedesc del pas per l'experiència institucional, ni retenc cap fal·lera per la representació política. He vist de tot, però no pas de res..., llevat de la mort si fos possible; però no ho és: “*tot el que naix comença de morir*” (torn a un altre vers d'Ausiàs March)

En molts poemes em faig dir **Pere Xerxa** i açò per molts motius.

Pere, perquè “*sant Pere bon homo era*” i és el patró dels pescadors. Perquè, essent jo insular i marítim, quin advocat podria tenir millor que ell? (Era tan humà! Va negar el Crist fins a tres vegades i ho va plorar amargament..., però la seua actitud després fou ferma com a pedra).

Xerxa és mot dialectal, té una *e* oberta en tost de la vocal *a* normativa. M'estim la llengua catalana, la unitat de la qual no refusa el color local, que identifica i marca caràcter. En fer el tast de les paraules del meu idioma, procur així també entendre l'universal. I vaig calant xarxes al llarg dels dies dels anys de la meua vida per pouar cap en terra les meravelles del fons de la mar en la mesura que arriba a pescar la bellesa la meua pobra barca.

Bellesa de viure, feta de salabore i agredolç, de moments hirsuts i d'instantos excel·lents, que valen per tot d'hores ombrívols, fins i tot amargues, aïrades, dolents... Viure, que és conviure i solidaritzar-se amb tothom que ho necessiti. Viure, que és estimar (i, ai las!, de vegades potser també odiar: hi ha tantes coses que

fan oi en aquest món d'injustícies!). I viure, que és sentir la soledat, les pors, les amistats, la tristor o l'alegria: formes concretes dels miracles quotidians.

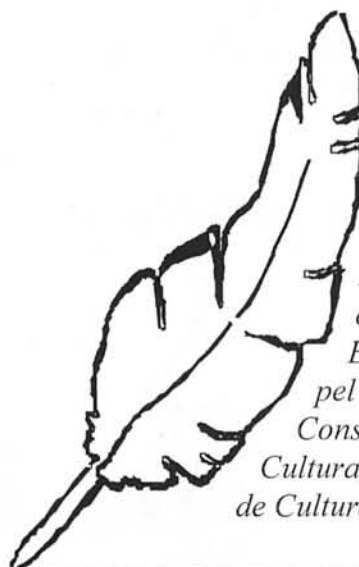
Com sol succeir a molta gent, m'agrada allò nou però no em gir d'esquena a la tradició dels clàssics. La tradició, si és viva, i la creació, que innova explorant i descobrint, m'entusiasmen per igual. Veureu, per exemple, que faig poemes senzills i d'altres no tant; que solec emprar estrofes velles -el sonet, el romanç, la glosa popular, la rima consonant...- tot al costat del vers lliure. I pel que fa als temes, faig meua també la dita llatina de Terenci: per mor que som humà, no consider aliè a mi res que sigui humà.

I encara una altra cosa. Si algú va sentenciar que llegir fa perdre l'escriure, pens que no és bona la sentència; més tost estic que només llegint -i molt, i bé...- s'obre camí la literatura, llegir i escriure, doncs..

Al cap i a la fi, escriure versos és una gosadia abocada, de cent vegades una, al fracàs. I, tanmateix, poesia i vida s'impliquen mútuament. Almanco, a mi m'ho sembla.

JOAN F. LÓPEZ CASASNOVAS

Ciutadella, 1 de maig de 2000

*

A l'opuscle núm. 3 de
de la col·lecció *Poemes
Essencials*, editat
pel Govern Balear,
Conselleria d'Educació i
Cultura, Direcció General
de Cultura, juny 2000.

Illa

Illa, port, viatge
 Terra, cel i mar
 Somni, ensurt, llindar
 Aventura, hostatge
 Refugi, habitatge
 amb taula i vi i pa
 Sal, oli, llum, llar
 Llet, mel i formatge,
 Company, companatge
 Amic i germà
 Silenci salvatge
 Ritmes per cantar
 Mots d'un vell llenguatge
 Alambí i solatge
 Ahir, avui, demà
 Pluja, pou, atzar
 Saó, solc, usatge

Paret i paisatge
 Hort i roquissar
 Peny, còdol, macar
 Raó, seny, guiatge
 Àncora i paratge
 Cala, arena, far
 Xarxa, barca, platja
 Vela, arjau, oratge
 Ruta, nord, enllà
 Fermesa de mà
 Cor, corall, coratge
 Vida i mort i estatge
 Temps per estimar...
 Illa, illa, jorn clar
 Imatge o miratge
 d'incert destí humà.

PERE XERXA

Publicat al llibre de **TONI VIDAL:**
MENORCA tot just ahir...
 Ed. Triangle. Sant Lluís, abril 2000.

Al darrer blau

Als horitzons navegar
 fins que arriba -ruta esquiva-
 que un jorn la verda obra viva
 blanca obra morta se fa.
 Sols llavors descansarà
 entre algues de moll la barca,
 quan el Temps, el vell monarca,
 vesti de sal la carena
 i del nom, a tall d'arena,
 n'esborri la dèbil marca.

JOAN FRANCESC LÓPEZ-CASASNOVAS**De sol a sol**

Ed. El Turó,
 Palma, 1999

Paper retallat de l'il·lustrador brasiler Kinkas

"No sé ben bé per què, però la blavor, mediterrània i nostra, del cinema, la duc clavada al moll dels ossos; el trespol de ciment, les cadires de fusta, les llotges on tant hi pecaren els adolescents, el No-Do, l'esclafit de les clovelles de cacauet, els xiulets quan la pel·lícula es rompia, la sala a les fosques, el fred de peus. Rita Hayword llevant-se el guant de vellut negre, delícies de capvespres, somnis provocats, gelats de Ca'n Pomaret, pocs cotxes pels carrers de plaça, xafardeigs, gent empipada, el Campos que ha perdut de dos a zero, en Timoner campió del món, el batle Forques amb els mostatxos enravenats. Cara al sol. Lluna vella. Inici de l'esperança..."

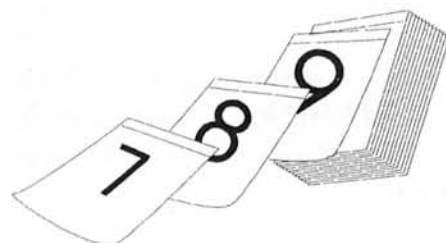
Damià Huguet

Recompte

¿Quin sentit pot tenir ara fer recompte dels milers de films
que s'han anat descolorint amb el temps,
dels pretèrits somnis buidats d'impulsos
-cops inesperats en el mateix centre del cor,
múltiples desercions-,
la infinita varietat d'abstraccions arribant
cada dia amb la serena de la nit?
¿En quin indret trobaríem les aventures còsmiques
que ens prometeren els nostres actors,
els fantasmes que poblen aquestes ciutats en runes?
Constatació de l'anilament de veritats i prodigis,
fi de totes les certituds que il·luminaren
un segle majestuosament revoltat.
Torna el remor de les màquines esculpint
màgiques ombres en la pantalla.
Fascinants exèrcits de desapareguts provant t'aturar
els trens carregats d'hebreus que marxen en direcció als camps.

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Del poemari *Temps Moderns*

CORDA D'EROS

*L'amor gran és una corda
que no lliga mai a l'altre.*

Ramon MINOVES

VINGUÉ tensant la corda quan respon
Cupidell enfront d'Eros, qui s'embulla:
no sap si l'amor és dolç, com una fulla
o si aquesta flama tot ho compon,

quan destil·la el llamp dels ulls, i dispon
que aquest corc de l'amor és una agulla
fosca i cega al plaer, que es curulla
de glòria, i punxant aquest malson

es sap de l'Amor la Mort germana
si, tibant la corda, es trenca el destí:
mirada freturera, que demana

una ràbia ardent sota el vell coixí.
Digue's ara un mot, fosca ombra humana
abans que Eros trenqui l'Ull diví.

EROSONET

Sé, fins i tot, que amb els sentiments podem fer trampa

Marta PESSARRODONA

Si l'ull és com el sexe en un naufragi
et van naixent arbres en el bessó
del cos, tendres i feixucs, de dolor
amarats, en una nit de presagi

on els esculls del ventre, en un plagi
d'altres horitzons, són ara llur color
reflectit en un mirall que amb cremor
senyoreja els instints, allà on vagi:

és un cercle roent, un mot egregi
aquest plaer del cos, l'instant tot nu.
Foscor de cortines, un privilegi

tremolejant espases, tu a tu:
l'eropoètica és un florilegi
dels sentits, allà on el cos et duu.

ANTÒNIA ARBONA

D'ULLS D'ALBA (in Panys en la penombra)

Leonard Muntaner Editor, Palma 2001

Pastel sobre paper de Rainelda Palerm

Còmic Nostrum 2002

Enguany les *Setmanes de còmic a Mallorca, Còmic Nostrum*, tendran una durada de prop de tres mesos. Exposicions, conferències, projeccions, *Fireta de llibres i tebeos vells*, presentació de novetats i iniciatives comiqueres, a més d'una sèrie d'actes encara per confirmar, qualque taller, etcètera.

En aquesta quarta edició, hi haurà dues exposicions; en el *Centre de Cultura Sa Nostra*, de l'11 d'abril al 11 de maig, ens refrescarà la memòria col·lectiva apropant-nos l'obra de **Marí Benejam**, gran dibuixant menorquí, qui, durant anys, desenvolupà algunes de les sèries més emblemàtiques de TBO, com puguin ser *La Família Ullises*, *Melitón Pérez*, *Los inventos del TBO*, i un llarg etcètera. El *Casal Solleric* acollirà, del 10 de maig al 30 de juny, una retrospectiva sobre l'internacional **George Bess**, reconegut per donar vida a les sèries d'**Alejandro Jodorowsky**, *El Lama Blanc*, *Aníbal 5* i *Juan Solo*, entre d'altres iniciatives conjuntes i obres d'un marcat to més personal, místic i, a vegades, surrealista. *Escondida*, perfecte exemple d'aquestes obres personals, ens ofereix una visió mística i surrealista de Formentera, illa on resideix des de fa una sèrie d'anys.

Quant a les conferències, cal destacar la varietat de corrents i gèneres que es succeiran al llarg de deu xerrades. Grans representants del còmic independent com el barceloní **Martí**, de l'humor gràfic, com **Manel Fontdevila**, de la ciència ficció, com **Rafael Marín**, entre d'altres, arrodoniran aquest cicle, que es desenvoluparà al llarg de les *Setmanes de còmic*.

La Fireta de llibres i tebeos vells és una de les novetats d'enguany. Consistirà en una fira oberta a llibreters, antiquaris i, sobretot, particulars que vulguin vendre tot tipus de publicacions descatalogades, saldades, antigues, promocions especials, (hi haurà així mateix qualque paradeta de novetats), etcètera. El primer diumenge de *Còmic Nostrum* tindrà lloc, en el pati interior de La Misericòrdia, el 7 d'abril. Animam a tothom a venir, a passejar-hi i a vendre-hi tot tipus de publicacions.

Una abraçada.

JOAN MIQUEL MOREY / Associació d'amics i víctimes del còmic

Joves poetes a l'A.C.A.

La vesprada del divendres 22 de febrer a la Fundació A.C.A. de Búger, va tenir lloc un recital poètic d'alguns joves poetes de les Illes. **Miquel Perelló** de Búger, **Maria Teresa Ferrer** de Formentera, **Aina Ferrer** d'Inca, **Bartomeu Payeras**, **Alicia Alomar** i **Josep Vallespir**, aquests tres darrers de Sa Pobla i tots ells joves, ens oferiren un bell recital on s'alternaren poemes escrits amb el cor i amb la raó. D'aquesta manera, amb el *Carpe Diem* com a lema i sense un acusat to pessimista, ens parlaren d'allò perdut i d'allò que s'està perdent, tots ells ho feren des d'un apreciat ull crític que no ens fa sinó confiar que seguirem parlant d'aquests joves poetes illencs més endavant. Tot seguit **Antoni Caimari**, President de la

Fundació A.C.A., ens va fer gaudir amb *Clam*, una selecció de la seva obra pianística. Abans **Antoni Gost**, coordinador de l'*Aula Poètica d'A.C.A.*, va presentar la instauració de Membres de l'*Aula Poètica*. Per concloure l'acte, els nombrosos assistents que ho desitjaren pogueren degustar una selecció gastronòmica mallorquina. Tot plegat va crear un ambient propici que animà assistents i poetes a mantenir agradables converses.

Bou de l'aire

Si arriben escrits per a la seva publicació hauran d'anar signats amb nom i llinatges. A més de la signatura, inclouran el document d'identitat, l'adreça i un telèfon de contacte. Si es tracta de l'escrit d'un col·lectiu, l'haurà de signar un dels seus components que se'n responsabilitzarà. S'Esclop no tornarà cap original no sol·licitat i es reserva els criteris de selecció.

Les Poezies de Bartomeu Matagalhs

De tant en tant entre els llibres de poesia hi trobam poesia. Matagalhs ens ha donat a llegir un llibre ple de poesia com n'hi ha pocs, segur que no és el seu primer llibre: en aquesta bota ja hi havia hagut vi. L'artista, com diu el pintor Joan Ponç, primer ha d'ésser artesà, ha d'aprendre l'ofici, i després podrà ésser artista (o bé serà artesà tota la vida); ara bé, el que abunda, diu, és el pintor que no arriba ni a artesà. En la poesia passa exactament el mateix: molta gent que escriu poesia i que no té l'artesanía de la sintaxi, de la mètrica, de la musicalitat..., que no coneix la tradició poètica; també molts d'altres que tot i tenir alguns coneixements d'artesà no tenen la valentia, la llibertat, la vida, el geni suficients per arribar a ésser poetes: són versaires.

El llibre l'ha editat, amb data de 2001 i sense lloc d'edició, el Centre Cultural Capaltard, centre difusor de poesia dita i editora de poesia escrita que té cops amagats.

Ja al pròleg hi trobam alguns elements de la poètica de Matagalhs: *eskrik diu perke la simetria em kansa - perke d'ensa ke tenk us d'amor fatal i enerjetik estim un fantasma - per anar kontra el cel i kontra els representants del seu ordre aki en la terra - perk'e apres ke i a just dues menes de koses: les ke fadj i les k'em passen - perke mir.*

S'enceta el llibre amb una variació deliciosa de la tonada d'espolsar ametlles, un entroncament perfecte de la poesia popular, un poema per dir cantat (com també la *tonada vermelha*, un magnífic cant de desamor). Continua amb Palau i Fabre (que reapareix, a través de l'aire, el foc i la llum de la roza 2): *som velh vadj neixer air / i per nozaltres dema me'n vadj kap a la lhum.*

Matagalhs mostra la mateixa capacitat de Palau de vampiritzar l'altre, de fer-se, de viure, a través de l'altre: no és imitació, no és còpia, sinó fructífera alienació, vida nova a través de l'altre.

És una poesia de l'home, de l'home bé, de l'home mal, de l'home transcendent, de l'home sol, de l'home entotsolat, de l'home comuna, de l'home món (i no la visió del poeta-funcionari castrat consentit incapaç de fer trempar ningú ni ell mateix). No parla d'ell (no parla d'impotència sense eixida), parla de jo que llegesc, no de la meua biografia ni de la seva (ni a *galindaina del*

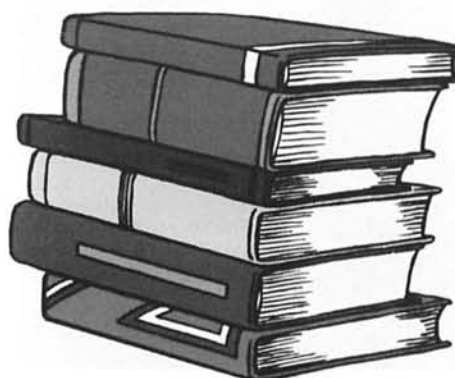
vent, ni al *currículumvite*) sinó de jo, de tu, aquí, ara, abans, sempre, arreu.

Diu Josep Palau i Fabre: "El poeta és un mèdiu; és a dir, un instrument o caixa de ressonància excepcional a través del qual els cataclismes, les convulsions (socials, polítiques o altres), els sentiments, les imatges, etcètera, es manifesten". "El poeta té el privilegi -i la càrrega- de poder expressar el que és patrimoni comú". Matagalhs és un bon mèdiu, per això m'ha fet llegir-lo com llegesc Blai Bonet, Estellés, Brossa, Palau... *obre la persiana i parla pels deus parla! parla / i si ja no saps parlar lhadra lhadra lhadra!*

El llibre, escrit segons el projecte d'ortografia única europea, mostra la futilitat de l'ortografia, la corbata de la llengua. Es llegeix de meravella (*sent avui la pluja sobre el mar*). Malament si no hi ha més que corbata, més que ortografia; si hi ha home davall, si hi ha paraula, no cal corbata. *venk pr ser antikonstitusional pro tu*. Si qualcú considera que això no és poesia perquè és escrit amb aquesta ortografia és més ridícul que els que no consideraven poesia la poesia visual i els poemes corporis de Joan Brossa: amb les imatges també es poden fer metàfores i poesia, i també amb l'ortografia única europea (i això ho escric justament el dia de santa Escolàstica). "La poesia és joc, però també foc", diu Carles Riba, i aquí hi ha joc i foc.

En fi, una poesia d'una gran musicalitat, com la de Josep Palau i Fabre, com la d'Enric Casassas..., una poesia per ésser dita per un gran rapsode, per exemple per Carles Rebassa, que no necessita corbata ni roba de cap casta per dir com un àngel, com un dimoni.

ANTONI ARTIGUES

Joan & Pedro

ES TALLER

CANVI D'OLI

ESPECIALISTES EN FRENS

CÀRREGUES D'AIRE CONDICIONAT (AC)

POSTA A PUNT DE MOTOR

FRENÒMETRE (ITV)

LI PASSAM LA ITV

SENSE CITA PRÈVIA

Telèfon i fax 971-755365

C / General Riera, núm. 25, baixos

07003 Palma

Servei en carretera 24 hores

Telèfon 971-471538

www.comercialmallorca.com

SAGITARI

llibreria

**Llibreria especialitzada
en poesia**

*Posem a la seva disposició
informació sobre el nostre fons
mitjançant:*

- Llistat per autors o títols
- Llistat de novetats i incorporacions al nostre fons
- Informació telefònica:
971-730608
- Informació i comandes per fax:
971-283388
- Informació i comandes per correu electrònic:

xabraham@teleline.es

Servei de venda amb lliurament

contra reemborsament

Servei de recerca de títols

de qualsevol especialitat

Carrer de Joan Miró, 62

07015 Palma de Mallorca

Pàrquing a 50 metres

Fotografia de Llorenç Rotger

El desgel de la memòria

La poesia intel·lectual –la poesia amb idees– no ha estat gaire practicada entre nosaltres. Sembla com si els mediterranis tinguéssim més tirada vers una poesia del sentiments, vers la poesia musical o, a tot estirar, la poesia de les imatges, sense oblidar tampoc la poesia del joc verbal o fins i tot tipogràfic. De fet, tenir idees sempre ha estat una mica suspecte.

El desgel de la memòria, publicat per la benemèrita Capaltard, (...) curiosament ens ofereix una poesia de bona llei, molt ben escrita i amb un llenguatge molt nostre, tot i estar amarada d'una certa nostàlgia i de donar preferència de tant en tant al broll de les paraules, s'encabeix perfectament en el que coneixem com a poesia intel·lectual, amb totes les conseqüències i sense manies.

Es tracta, en efecte, d'una poesia que no s'empegueix gens ni mica de comparèixer acostada o de la mà de la filosofia. En ella no es desconfia ni es pren gens a la lleugera "els amics de la saviesa". Fins i tot no té inconvenient a esmentar el seu nom –nom que més aviat sembla proscrit de la nostra escriptura poètica–, "perquè callant, / vaig emprendre una silent expedició / fins al fi brollador de la filosofia".

BARTOMEU Fiol

(Fragments de l'art. *El desgel de la memòria*, a *Balears*, 26.01.2001)

Dunyasha

Tal volta ens costaria menys
travessar les ciutats gelades de Sibèria,
quan els raïls del tren
desconeixen el traçat incert
dels mapes reülls i corcats,
que adreçar-nos al nostre cor
establint un intercanvi
amb aquella estació de ahir
que, a propòsit, deixam sense estació.

Però no ens cal més que enretirar-nos
en la dignitat d'éssers oscil·lant
dins una emoció no caducable.

Entrarem dins un rebost
de pomes acaramullades,
perquè l'hivern és indòmit
i en el cistell cruu de l'existència
alguna fera udola com a protagonista.

Solemne circularà Mikhalkov
i frisosos alentirem
la bellesa xopa de la filmada ruta.

Les llàgrimes de Dunyasha
entelaren el primer vagó.

L'estimava i no hi ha amor proscrit.

LLUÍS SERVERA SITJAR

D'El desgel de la memòria

Capaltard, 2001

La carnalitat és temps embolcallat de pell

Temps atapeït.
Temps de maduixa.
Temps de bes.
Temps de mirall.

La dent del rellotge que mossega el mugró
i alleta els somnis.
Dits nuats a la pluja.

El pa de la vida
llescat cor a cor.

La pell és carn embolcallada de temps.

Tanca els llavis
i lliura't al triomf del silenci.

Fotografia de Gaspar Servera

Antoni Joan Fuster i Ferragut / *Biografia i altres dèries.*

L'any de la neu. Febrer de 1956. Així el recorden a Mallorca. El blau del cel es trencà en una infinita successió de guspires de cristall. Tots els somnis que portaren s'ajupiren sota els ulls d'aquell nounat que no ha deixat d'ésser-ho fins aquest dia.

Sovint se m'acudia demanar als mestres obvietats que feien esclatar de rialles tota la gent. Vaig començar a demanar-me que redimoni de dèria se m'havia agullonada a l'ànima. Peruc, isolat a la cambra de París, en el viatge de Batxiller, mentre els companys anaven i tornaven escridassant pels llòbrecs corredors de la residència, als setze anys, vaig començar a garbuijar les primeres paraules adreçades al no res en un full de paper.

Poc després, Pablo Neruda se'm mostrà. L'hi seguien, ja de retop, Cernuda. I rera d'ells, Rosselló-Pòrcel, Alcover, Marià Villangómez, Martí Pol, Damià Huguet, Valente, Estellés. Totes les dones que em digueren NO i SÍ, les seves fuites i arribades, els viatges a la Patagònia i a la immortal Erin, la meva estada de Barcelona com a estudiant, els pas iguarible del temps, els colors de la terra i el cel del Pla de Sant Jordi, la viola de Saint Colombe, les verticals de N.Y., deixondeixen les paraules d'infant vessades fins avui.

Escamot de poesia

Els poetes portam un jou

messell de distàncies.
Guardam rellotges perduts en el futur.
Oferim la volada de la pols,
el trencant d'insecte alat,
el norai del plany.

Les paraules les arredoçam
en miralls d'eternitat.

Argonautes del cercle de llum.
Carnalitzadors d'esferes.

Cercau-nos allà on el principi pren el seu foc
i es fa existència,
dolor de l'espai,
batec de llavis,
verí molsós,
congost i espurna del suc primordial.

ANTONI JOAN FUSTER I FERRAGUT

La pau torbada *

En aquest trasbalsat segle XX, el progrés tecnològic ha empetitit el nostre planeta. L'aviació, la premsa, la ràdio, la televisió, la informàtica..., a una velocitat creixent, han fet possible que l'home d'avui sigui contemporani de la resta dels homes. Actualment, tothom sap o està en disponibilitat de saber què s'esdevé d'important en qualsevol lloc de la Terra. Les informacions són constants i circulen ràpides. Ens assabentem dels fets al cap de poc temps de produir-se. En veiem imatges televisives. Fins i tot, poguérem seguir, pas a pas, com si del més gran espectacle del món es tractés, la guerra del Golf, convencent una gran majoria de l'opinió pública de la seva necessitat. Quan ha estat necessària, la guerra? Pitjor que la seva existència és creure en la seva necessitat, creure que la guerra és consubstancial a la humanitat, com un mal inevitable que aplicant la llei del més fort, empaita el progrés cap endavant. Quant més no avançaríem si tanta energia s'utilitzés d'una vegada per superar la fam, la injustícia, la misèria... Però encara hi ha estadistes que segueixen aquella vella consigna: "Si vols la pau, prepara't per la guerra". Encara el president del govern d'una nació moderna, i admirable per molts conceptes, ha manat la realització de proves nuclears, desoïnt les veus assenyades d'arreu que li demanaven de no dur-les a terme. Com hauria estat de sàvia i exemplar ua contraordre seva! Aleshores, el seu gest, com hauria dit Saint-Exupéry, es convertiria en font eterna.

&

Hi ha desastres naturals que provoquen un elevat nombre de víctimes mortals, accidents de tota mena que causen desgràcies diverses. Però són inevitables. En canvi, no hi ha res més lamentable i penós com les guerres, aquestes sí evitables, perquè no les provoquen forces inconscients de la naturalesa ni cap influència còsmica, sinó la intolerància humana. Si qualsevol guerra és cruel, la guerra civil és la més cruel de totes. Del conflicte sagnant de l'ex-Iugoslàvia, es pot ben dir el mateix que ja va escriure Antoni de Saint-Exupéry de la Guerra d'Espanya: "La frontera, en la guerra civil, és invisible i passa pel cor dels homes".

&

K. Slimka

Guerra! Fatídica paraula indicadora que la humanitat, a pesar d'haver fet tanta història des de l'Edat de Pedra, encara no ha sortit de la caverna de la por als altres, de la por al reconeixement de les diferències, requisit indispensable per erradicar la por a la llibertat i base per a la convivència pacífica entre els pobles... Part de la humanitat encara camina a les fosques, guiant-se, no per la llum de la saviesa, sinó per la pàl·lida resplendor de l'egoisme i la supèrbia.

La magnitud de la tragèdia bèl·lica exigeix, dels qui no la vivim directament, uns propòsits decidits a l'interior de cada un, que en nosaltres arrel i creixi, com un arbre esponerós, una actitud ferma de rebuig de la guerra i de les causes que solen desencadenar-les.

&

És per això que sovint les paraules em semblen ben poca cosa, tot i que amb paraules he intentat donar-me a mi mateix resposta a la pregunta que es feia Hölderlin, el poeta romàntic i al·lucinat: "Per què la poesia en temps de misèria?" Si els poetes no som solidaris amb els que sofreixen, si no som capaços de cridar els nostres compatriotes a solidaritzar-se activament amb els qui pateixen tribulacions..., és que no som dignes de mirar la bellesa del món ni d'anomenar-la.

JEAN SERRA

* Llegit durant la jornada *Eivissa per la Pau*, a la ciutat d'Eivissa, el dia 15 de Setembre de 1995

La mort segons un de tants

La primera vegada que vaig sentir recitar Jaume Mesquida vaig pensar: "vet aquí un torrent". Va ser a Es Pinzell, en ocasió de la presentació del seu poemari *Acrollam* (Capaltard, 1999), un desesperat cant a la terra estimada i malmenada alhora.

Em va agradar la força que imprimia als seus versos, veritables palpitations d'un cor obert a la vida, un cor que protesta i que, en conseqüència, també estima. Vaig interessar-me per la seva obra i després vingueren les lectures de *La mirada transparent* (El Turó, 1996) i del llibre de sonets *El clau* (El Turó, 2001), obres sens dubte més assossegades, especialment la primera, on demostra un domini gens menyspreable del popular però difícil *Haiku*.

Jo diria que *En legítima defensa* cobreix una etapa ben concreta de la vida del poeta. L'autor se sap a la cinquantena, una edat en què, en paraules d'Arundati Roy, la mort comença a albirar-se com un fet possible en la nostra existència. Tanmateix en Jaume manté una actitud oberta enfront d'aquest fet, que acarà amb coratge i decisió:

*mes jo som com el tassó buit
el tassó que espera l'aigua i després la set*

El poeta n'és ben conscient, de les limitacions del cos. L'endevina com quelcom passatger, àdhuc fútil, un simple vehicle a través del qual expressam anhels i emocions:

*tot cos és una frontera
cadascú el vol convertir en una pàtria*

Sap també, Mesquida, que l'amor és una de les escasses possibilitats de redempció, tal volta l'única manera que ara com ara existeix de transcendir-nos a nosaltres mateixos. L'objecte d'aquest amor és sovint sublimat, quan no arriba a la veneració com en aquesta esplèndida metàfora:

*quan la bellesa sagna en tu
la rosella entre el blat és la ferida*

En algunes ocasions els seus versos traspuen un cert derrotisme, un pessimisme que sembla com si nasqués de la pròpia experiència, d'una ànima cansada d'ensopegar una vegada i una altra amb la realitat més crua, entossudida a negar-li el pa i la sal, quan no el rumb de les seves pròpies passes:

*en totes les direccions de la vida
em neguen el pas passat, present i futur*

Per això Jaume s'aferra desesperadament als mots, estris gairebé divins que li proporcionen conhort, fe en les seves creences, llum entre l'atapeïda tenebra:

*i mir també a través d'elles
làmpada que il·lumina el meu cor*

A mesura que avançam en la lectura del poemari, més llenegadís ens presenta el terreny que trepitja. De vegades hom té la sensació física de trobar-se en un autèntic aiguamoll, de manera que la sensació d'angoixa assoleix cotes de vertader clímax, d'anihilament en el més pur sentit nietzscheà. Res no som, ens ve a dir el poeta, i, ens agradi o no, cada vegada resta més

*lluny el temps aquell
vessant roselles en el blatar
o de les vinyes embriagues de vi cantant a la vida*

Per això mateix s'hi rebel·la, contra la vida, perquè tal vegada no ha estat més que un enganyós miratge de les coses que realment estimava i per les quals tantes vegades ha sospirat. Intueix que en aquest combat, al capdavant, trobarà delitós repòs, per ventura l'única de les paus possibles, la definitiva reconciliació amb ell mateix i amb la lleugeresa del seu —i també un poc nostre— univers particular:

*a l'ocàs la vida només du
l'ombra d'un ocell en llibertat
en el lloc on proliferen els cants*

I punt. Un punt que, malgrat tot, voldria que de moment fos només un llarg punt i a part en el dilatat quefer poètic de Jaume Mesquida. Que no calli encara, doncs, ni que sigui en legítima defensa.

MIQUEL ÀNGEL LLADÓ RIBAS

Palma, abril de 2002

Jaume Mesquida i Sansó,

fill de pares manacorins, va néixer a Palma l'any 1948.

Es va donar a conèixer l'any 1979 en publicar a la col·lecció "Pit de roure" *Poemas de voz acorralada*; una breu antologia dels seus llibres primerencs i, dins la mateixa col·lecció reincident amb *Ciudad al alba* (1983), ambdós eren en castellà. A més, ha publicat, alguns poemes esparsos en revistes d'àmbit nacional.

L'any 1986, s'inserí dins la literatura en català amb *Retorn cap en lloc*, obra publicada a la col·lecció "El Turó", i, deu anys després, amb *La mirada transparent* editada en la mateixa col·lecció.

L'any 1997, va publicar a Madrid *Números Rojos* en castellà, recull inspirat per la guerra del Golf a l'editorial "Huerga & Fierro" i, l'any 1999, *Acrollam* -un cant adolorit per la terra estimada-, a l'editorial "Capaltard". El 2001, a la col·lecció "El Turó", va publicar *El clau*, un breu recull en forma de sonets.

Jaume Mesquida i Sansó també és autor d'algunes lletres de cançons en català que ha musicat el seu amic i cantautor Josep Arnau Estrades.

Entre i entre, col·labora setmanalment a la premsa local amb polèmics articles d'opinió al llarg de més de tres anys, fins que totes les revistes, una rere l'altra, el van censurar. Malgrat això, tanmateix ara, abocat ben de ple a la poesia, continua exercint la seva tasca de poeta inconformista.

sofriment

surant a ple sol
la bombolla de sabó
només és vanitat de l'aigua

rebenta com el segle XX
en la nostra consciència
passat el temps dels grans elogis
l'aprenent de plors
s'embriaga de llàgrimes fins a la darrereria

a l'horabaixa de foc
que gela el teu rostre
tu corres cap a la malenconia de la tardor
en aquesta etapa fulgurant

la daurada vagina de la paret
a l'espera del sexe de la paraula escrita
on la bústia és el rebost
de molts d'èxits i fracassos

cercant un camí
que ens orienti vers el blau
tu sofriràs per una esperança
quan t'abandoni la fe

JAUME MESQUIDA I SANSÓ

De l'obra inèdita *En legítima defensa*

Juli Ramis (Sóller, 1909 - Palma, 1990) Guitarra, 1933